

ด่วน

ที่ กต ๑๐๐๒/๓๘๘

95
กต. 178 วันที่ 30 ก.ย.
รับที่ 7/08 80A
ร.30 ม.ค. 2558 16.00

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง หนังสือแลกเปลี่ยนเรื่องเอกสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน
(International Organization for Migration - IOM)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือแลกเปลี่ยนจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน
ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๑๓
๓. สำเนาหนังสือแลกเปลี่ยนจากกระทรวงการต่างประเทศ ที่ ๐๘๐๗/๓๑๓๗๓
ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๔
๔. สำเนาหนังสือองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน ลงวันที่
๑ กันยายน ค.ศ. ๒๐๐๖
๕. สำเนาหนังสือกรมศุลกากร ที่ กค ๐๕๑๘(๓)/๑๒๐๑๔ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕
๖. สำเนาหนังสือกรมสรรพสามิต ที่ กค ๐๖๐๓/๑๙๙๓๕ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕
๗. ร่างหนังสือแลกเปลี่ยน (ตอบ) จากกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องหนังสือแลกเปลี่ยนเรื่องเอกสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration - IOM) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ. ชนะศักดิ์ ปฏิมาประกร) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ผู้อำนวยการใหญ่องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration - IOM) ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๑๓ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) เพื่อทดแทนหนังสือแลกเปลี่ยนเดิมระหว่างรัฐบาลไทยกับ Intergovernmental Committee for Migration (ชื่อเดิมของ IOM) ซึ่งได้ลงนามตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) โดยมีสาระสำคัญระบุถึงการให้เอกสิทธิ์แก่ IOM ในฐานะองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งตามขั้นตอนปฏิบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศต้องมีหนังสือแลกเปลี่ยนตอบเพื่อให้หนังสือแลกเปลี่ยนดังกล่าวมีผลสมบูรณ์ทางกฎหมาย

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

IOM มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศที่อยู่นอกรอบสหประชาชาติ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๔๙๔ ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกรวม ๑๕๗ ประเทศ และมีประเทศผู้สังเกตการณ์รวม ๑๐ ประเทศ โดยไทยเข้าเป็นสมาชิกในปี ๒๕๒๙ IOM มีสำนักงานประจำประเทศไทย และสำนักงานระดับภูมิภาค ที่กรุงเทพฯ โดยมีภารกิจดูแลและให้บริการสนับสนุนไทยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่นฐานต่างๆ สำนักงาน IOM ที่กรุงเทพฯ มีโครงการทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่นฐานและการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง เช่น แรงงาน การค้ามนุษย์ สุขภาพ การประสานความร่วมมือทางวิชาการ การสร้างความตระหนักรู้ อีกทั้งสนับสนุนไทยในการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยเข้าเมืองชาวโรฮิงจา โดยเฉพาะด้านสาธารณสุขและการประสานการเดินทางกลับภูมิลำเนา

IOM ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศเมื่อปี ๒๕๔๙ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) ขอปรับสถานะทางกฎหมายของ IOM ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและ Intergovernmental Committee for Migration หรือ ICM (ชื่อเดิมของ IOM) ซึ่งได้ลงนามตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ เพื่อให้ IOM ได้รับเอกสิทธิ์ต่างๆ ในฐานะองค์การระหว่างประเทศ

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย ความตกลง เอกสิทธิ์ ความคุ้มกันและสิทธิพิเศษขององค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒ ซึ่งมีอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเป็นประธานได้มีมติว่า ฝ่ายไทยสามารถพิจารณาตอบสนองคำร้องขอเอกสิทธิ์ของ IOM ได้ ๒ ข้อ คือ (๑) การยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้ารถยนต์ส่วนบุคคล (๒) การยกเว้นภาษีสรรพสามิตน้ำมันสำหรับยานพาหนะของ IOM และเจ้าหน้าที่ โดยต้องเป็นไปตามระเบียบและกฎหมายไทย ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมา IOM ได้หารือในข้อรายละเอียดกับหน่วยราชการฝ่ายไทยที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องจนได้ข้อสรุปเมื่อปลายปี ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นที่มาของหนังสือแลกเปลี่ยนลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๑๓ ข้างต้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศ ที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย เนื่องจากหนังสือแลกเปลี่ยนของ IOM ประกอบกับหนังสือตอบรับของฝ่ายไทย ถือเป็นความตกลงระดับรัฐบาล เพื่อให้เอกสิทธิ์แก่ IOM และเจ้าหน้าที่ IOM จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนามในหนังสือแลกเปลี่ยนของฝ่ายไทย แต่ไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้ ไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีได้ โดยไม่ต้องมีการออกหรือแก้ไขพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ IOM ได้แจ้งความประสงค์ขอรับเอกสิทธิ์ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ นับเป็นเวลากว่า ๘ ปี แล้วรวมทั้งได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนได้ข้อสรุปในรายละเอียดตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๖ แต่เนื่องจากได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในขณะนั้น รวมทั้งการเปลี่ยนรัฐบาล จึงยังมิได้มีการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความอนุเคราะห์เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในโอกาสแรก

๔. สำระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การยกเว้นภาษีศุลกากรนำเข้ารถยนต์ส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ กรมศุลกากรมีหนังสือ

ตอบกระทรวงการต่างประเทศ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕) ว่า ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ตามภาค ๔ ประเภที่ ๑๐ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งยกเว้นอากรให้ในกรณีการทูต โดยในทางปฏิบัติ กระทรวงการต่างประเทศจะมีหนังสือรับรองและแจ้งให้กรมศุลกากรทราบ โดยระบุชื่อของบุคคลเหล่านั้น ชนิดและปริมาณของที่จะให้กรมศุลกากรยกเว้นอากรให้เป็นคราวๆ ไป กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นว่า การยกเว้นภาษีศุลกากรสามารถกระทำได้ตามพระราชกำหนดดังกล่าว โดยกระทรวงฯ จะพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ IOM ผู้มีสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับการซื้อรถยนต์ส่วนตัว จากหลักเกณฑ์จำนวนผู้มีเอกสิทธิ์ตามระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยรถยนต์สำหรับผู้ได้รับเอกสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๒

๔.๒ การยกเว้นภาษีสรรพสามิตน้ำมันสำหรับยานพาหนะของ IOM และเจ้าหน้าที่
กรมสรรพสามิตมีหนังสือตอบกระทรวงการต่างประเทศ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖) ว่า มาตรา ๑๐๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ กำหนดให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสิทธิได้รับคืนหรือยกเว้นภาษี ในกรณีสินค้าที่จำหน่ายให้แก่ผู้ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญาฉบับนานาประเทศหรือทางการทูตตามหลักเกณฑ์ที่ปฏิบัติต่อกัน ซึ่งในกรณีของ IOM หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า หนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลไทยและ IOM มีลักษณะตามมาตรา ๑๐๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัตินี้ก็จะได้รับสิทธิคืนหรือยกเว้นภาษี ซึ่งในกรณีนี้ กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า รถยนต์ที่จะได้รับการยกเว้นภาษีน้ำมันควรให้เฉพาะรถยนต์ของ IOM เท่านั้น (ไม่รวมรถยนต์ของเจ้าหน้าที่) ซึ่งเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่ประเทศไทยให้แก่องค์การระหว่างประเทศที่อยู่นอกกรอบสหประชาชาติเช่นเดียวกันกับ IOM ได้แก่ ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank - ADB) และองค์การโทรคมนาคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Telecommunity - APT)

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใดๆ

ไม่มี

๖. ผลกระทบ

การพิจารณาให้เอกสิทธิ์แก่ IOM และเจ้าหน้าที่ IOM จะส่งเสริมการดำเนินงานด้านสังคม โดยเฉพาะประเด็นการโยกย้ายถิ่นฐานในไทย รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายของไทยต่อองค์การระหว่างประเทศ ดังนี้

๖.๑ การมีความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีกับ IOM ในเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐาน จะช่วยส่งเสริมให้ IOM สนับสนุนการดำเนินงานด้านนี้ภายในประเทศไทยต่อไป

๖.๒ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ไทยให้การดำเนินงานของ IOM ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ IOM มีท่าทีตอบสนองและส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศอื่นๆ

๖.๓ สอดคล้องกับนโยบายของประเทศไทยที่มีมาแต่เดิมที่สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นที่ตั้งขององค์การระหว่างประเทศ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ไม่มี

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายความตกลงเอกสิทธิ์ และสิทธิพิเศษขององค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒ เห็นว่าฝ่ายไทยน่าจะให้การยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับนำเข้ารถยนต์ส่วนบุคคล และการยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันแก่ IOM ได้

๘.๒ กรมศุลกากร เห็นว่ากรณีการซื้อพาหนะของเจ้าหน้าที่ IOM จะได้รับเอกสิทธิ์เกี่ยวกับการยกเว้นอากรได้ ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตาม พ.ร.ก. พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.๒๕๓๐

๘.๓ กรมสรรพสามิต เห็นว่ากรณีการยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันรถยนต์ของสำนักงาน IOM และรถยนต์ของเจ้าหน้าที่ IOM จะได้รับเอกสิทธิ์ดังกล่าวหากหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลไทยและ IOM มีลักษณะตามมาตรา ๑๐๒(๓) แห่ง พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๑๐๒(๓) ระบุว่า ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสิทธิได้รับคืนหรือยกเว้นภาษี ในกรณีสินค้าที่จำหน่ายให้แก่ผู้ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญากับนานาประเทศ หรือทางการทูตตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

๙.๒ พ.ร.ก. พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ภาค ๔ ประเภท ๑๐ ระบุเรื่อง การยกเว้นอากรของที่ได้รับเอกสิทธิ์ ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญากับนานาประเทศ หรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกันโดยอริยาศัยไมตรี

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

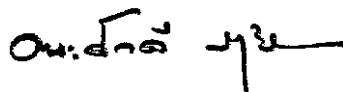
๑๐.๑ ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ไทยมีหนังสือแลกเปลี่ยนตอบ IOM (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗) และขออนุมัติในหลักการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในหนังสือดังกล่าว เพื่อให้กระบวนการลงนามหนังสือแลกเปลี่ยนเสร็จสมบูรณ์

๑๐.๒ กรณีมีการแก้ไขถ้อยคำหรือประเด็นใดที่มีใช้สาระสำคัญ ขออนุมัติในหลักการให้อยู่ในดุลพินิจของกระทรวงการต่างประเทศ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ณรงค์ศักดิ์ ปญฺิมาประกร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๕๗ (ศิริวรรณ)

โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๕๐๖๔

E-mail: siriwlim@gmail.com